

Havlovy dopisy a kárající pan profesor Prečan

7.10.2009 Mladá fronta DNES str. 9 Názory

Petr Blažek

Historik Vilém Prečan píše ve své poznámce o pocitu marnosti nad novináři, kteří „stále a stále objevují Ameriku“ (MF DNES, 6. 10.).

Reaguje tak na článek Ondřeje Šťastného o dvou dosud nepublikovaných dopisech Václava Havla.

První je z jara 1977 a druhý z konce léta 1979. Oba se týkají případného propuštění z vazby, Havel v prvním žádá o propuštění prokuraturu a nabízí vedle jiného rezignaci na veřejné vystupování, v druhém naopak zmiňuje nabídku na propuštění a omlouvá se, že nemůže přijmout hostování v newyorském divadle. Profesor Prečan zdůrazňuje, že okolnosti vzniku dopisu z roku 1977 jsou známé a byly již publikovány. Vyšetřovací spis, kde je kopie dopisu z roku 1977 uložena, byl navíc od roku 2005 přístupný badatelům. O dopise z roku 1979 se pak Vilém Prečan vůbec nezmiňuje, ačkoliv především jemu byl článek věnován. Vzhledem k tomu, že jsem v článku Ondřeje Šťastného citován jako historik, který studoval zmíněné dopisy v archivu, zvedá prst a kárá mne jako kolegu za to, že „běhám do novin“ a dělám ze staré věci „senzaci s jepičím životem“. Spekuluje také o motivech, hovoří dokonce o zviditelňování a ješitnosti. Nechci dělat advokáta Ondřeji Šťastnému, jehož článek jsem jako celek před vydáním neviděl, ale soudy pana profesora mě nutí okolnosti vzniku článku blíže vysvětlit. Ve skutečnosti jsem s panem Šťastným hovořil v souvislosti s výstavou, která se nyní koná v Knihovně Václava Havla a je věnována procesu s šesticí členů VONS. Pan Šťastný se nabídl, že o výstavě napíše článek, a ptal se, zda vychází také z nově zpřístupněných pramenů. Zmínil jsem soudní spis z roku 1979, který historici donedávna neměli možnost studovat. Je v něm také uložen opis dopisu Václava Havla, který v září 1979 napsal řediteli newyorského divadla Josephu Pappovi, v němž se mu omluvil, že nemůže přijmout nabídku na hostování.

Dopis nebyl do USA odeslán a skončil v soudním spise. Doposud o něm nikdo nepsal, ačkoliv vysvětluje okolnosti zmíněné nabídky na hostování v USA.

Navzdory emocím Viléma Prečana ve skutečnosti nebyl dosud publikován ani první Havlův dopis z roku 1977. Doposud se o jeho existenci vědělo zprostředkovaně z jiných Havlových textů.

Ani v souhrnné edici dokumentů Charty 77, které vyšly v roce 2007, není v poznámkách citován. Je to zajímavé, editorem byl přitom Vilém Prečan, který - jak sám píše - dopis v archivu četl. Co je příčinou jeho opomenutí? Můžu pouze spekulovat, ale Prečanova poznámka na mne bohužel dělá dojem, že se její autor snaží pietně pečovat o odkaz Václava Havla.

Hlavním problémem je pak v tomto kontextu skutečnost, že o dopisech Václava Havla nenapsal dříve a s patřičným výkladem pan profesor.

Petr Blažek, historik